

Úvodní stránka>Soudní řízení>Občanskoprávní věci>Který soud je příslušný?

Který soud je příslušný?

Belgie

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Nepoužije se.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Úvod

S ohledem na zvláštnosti belgického právního systému je nutné pro přehlednost pojednat o otázkách 1 a 2.1 zároveň.

Nejdříve je třeba odlišit věcnou a místní příslušnost.

Každé řízení před soudem zahrnuje nějaký předmět a často se vztahuje také na peněžní částku. Zákonodárce určuje oblast věcné příslušnosti tím, že specifikuje charakter a hodnotu, na něž se vztahuje žaloba, s níž je možné se na soud obrátit.

V této informační složce je věcná příslušnost popsána v odpovědi na otázky 1 a 2.1.

Soudy nejsou příslušné pro celé belgické území. Zákon rozdělil naši zemi na soudní obvody (kantony, okrsky ...). Každý soud je příslušný pouze na svém území. Toto se nazývá místní příslušností, která se popisuje v odpovědi na otázku 2.2.

Plná příslušnost: soud prvního stupně (*tribunal de première instance*).

Soud prvního stupně má „plnou příslušnost“. Jinak řečeno, na rozdíl od jiných soudních orgánů, může soud prvního stupně rozhodovat o všech věcech, tedy i o těch, které spadají do pravomoci jiných soudních orgánů.

Článek 568 soudního řádu (*Code judiciaire*) stanoví, že soud prvního stupně vezme v úvahu všechny žaloby s výjimkou těch, které se předkládají přímo odvolacímu soudu a kasačnímu soudu. Soud prvního stupně však má plnou příslušnost podmíněnou tím, že se žalovaný může dovolávat nepřislušnosti na základě zvláštní příslušnosti jiného soudu. Navíc soud prvního stupně má rovněž určitý počet výlučných pravomocí. Tomuto soudu se předkládají různé druhy sporů, a to včetně těch, kdy je sporná částka nižší než 2 500 EUR, jako je tomu například ve sporech týkajících se osobního stavu.

Ostatní soudy

Zde je seznam ostatních soudních orgánů s krátkým popisem jejich věcné příslušnosti:

a) smírčí soudce (*juge de paix*)

Podle článku 590 soudního řádu smírčí soudce obecně příslušný pro všechny žaloby, jejichž částka je nižší než 2 500 EUR, ledaže tyto žaloby spadají výslovně ze zákona do příslušnosti jiného soudu. Kromě této obecné příslušnosti disponuje smírčí soud také několika zvláštními příslušnostmi (viz články 591, 593 a 594 soudního řádu) a výlučnými příslušnostmi (články 595 a 597 soudního řádu), ať už je částka žaloby jakákoli. Tyto zvláštní příslušnostmi existují například ve věcech nájmu, spoluvlastnictví, služebností a výživného. Je rovněž příslušným soudem ve věcech souvisejících s osvojením a s uznáním otcovství. Do výlučné pravomoci smírčího soudu spadají také naléhavá vyvlastnění a úřední zapečetění majetku.

b) policejní soud (*tribunal de police*)

Podle článku 601 a soudního řádu rozhoduje policejní soud o každé žalobě týkající se škody vyplývající z dopravní nehody, ať už je její výše jakákoli. Jedná se o jeho výlučnou příslušnost.

c) obchodní soud (*tribunal de commerce*)

Podle článku 573 soudního řádu rozhoduje obchodní soud v prvním stupni spory mezi podnikateli, tedy mezi všemi osobami, které trvale sledují hospodářský cíl, jedná-li se o jednání uskutečněné za tímto účelem a nespadá-li do zvláštní příslušnosti jiných soudních orgánů.

Je také možné, aby si žalobce, který není podnikatelem a který podává žalobu na nějaký podnik, zvolil, že předloží svou věc obchodnímu soudu. Kromě toho obchodní soud projednává spory týkající se cizích a vlastních směn.

Mimo tuto obecnou příslušnost má obchodní soud určitý počet zvláštních a výlučných příslušností. Zvláštní příslušnosti popisuje článek 574 soudního řádu.

Vztahují se zejména na spory týkající se obchodních společností a na žaloby týkající se námořní plavby a vnitrozemské lodní dopravy. V čl. 574 bodu 2 soudního řádu se popisuje výlučná příslušnost obchodního soudu: žaloby a spory, které vyplývají přímo z konkurzů a z řízení o soudní reorganizaci podle toho, co je stanoveno zákonem ze dne 8. srpna 1997 o konkurzech a zákonem ze dne 31. ledna 2009 o kontinuitě podniků, a jejichž řešení spočívá v konkrétní právní úpravě, která se vztahuje na systém konkurzů a řízení soudních reorganizací.

d) pracovní soud (*tribunal de travail*)

Pracovní soud je hlavním mimořádným soudem a disponuje převážně zvláštní příslušností. Mezi tyto příslušnosti, jež jsou popsány v člancích 578 a násl. soudního řádu, spadají:

pracovní spory,

spory týkající se pracovních úrazů a nemocí z povolání,

spory týkající se sociálního zabezpečení.

Pracovní soud má výlučnou příslušnost, co se týče uplatňování správních sankcí stanovených zákony a řády uvedenými v člancích 578 až 582 a zákonem o správních pokutách v případě porušení některých sociálních zákonů, i co se týče žalob ve věci kolektivního vyrovnání dluhů.

e) předsedové soudů – řízení o předběžných opatřeních

Články 584 až 589 soudního řádu stanoví, že předsedové soudů (soudu prvního stupně, obchodního soudu a pracovního soudu) mohou ve všech naléhavých případech přijmout předběžná opatření o věcech spadajících do pravomoci jejich soudu. Je nezbytné, aby věc byla naléhavá a aby rozhodnutí bylo pouze prozatímní, aniž by jím byla dotčena žaloba ve věci samé. Například: nařízení znaleckého posudku, vyžádání si výslechu svědka, ...

f) exekuční soud (*juge des saisies*) (viz článek 1395 soudního řádu)

Všechny žaloby, které se týkají zajišťovacího zabavení, výkonu rozhodnutí a vedlejšího účastenství Úřadu pro pohledávky výživného, uvedeného v zákoně ze dne 21. února 2003, jímž se vytváří Úřad pro pohledávky výživného v rámci Federálního ministerstva financí (SPF Finances – *loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances*), se předkládají exekučnímu soudu.

g) soud pro mladistvé (*tribunal de la jeunesse*)

I když společenství (tedy samosprávné celky belgického federálního státu) jsou příslušné ve věcech ochrany mládeže, organizace soudů pro mladistvé představuje federální pravomoc, která se řídí federálním zákonem o ochraně mládeže ze dne 8. dubna 1965. Soud pro mladistvé je sekcí soudu prvního stupně, která se věnuje opatřením, jež se týkají ochrany mládeže.

h) soud v rodinných věcech (*tribunal de la famille*)

Tento soud je příslušný, aby rozhodoval o všech sporech rodinného charakteru. Je především příslušný (článek 572a soudního řádu) k rozhodnutí:

žalob mezi manžely a mezi partnery podle zákona,

žalob týkajících se rodičovské odpovědnosti,

žalob týkajících se vyživovacích povinností,

žalob týkajících se společného jmění manželů.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Belgický právní systém se zakládá na svobodné volbě žalobce. Obecné pravidlo je stanoveno v čl. 624 bodu 1 soudního řádu. Běžně žalobce předkládá věc soudu v bydlišti žalovaného nebo jednoho ze žalovaných.

Co se stane, pokud je tento žalovaný právnickou osobou? Bydlištěm právnické osoby je místo jejího sídla, tedy správní sídlo, odkud je podnik řízen.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

V určitých případech má žalobce právo předložit věc jinému soudu. Tuto možnost popisuje zejména čl. 624 bod 2 až 4 soudního řádu. Kromě soudu v bydlišti žalovaného nebo jednoho ze žalovaných si žalobce může zvolit:

soud v místě, kde vznikly sporné závazky či jeden z nich, nebo místo, kde tyto závazky jsou, byly nebo musí být plněny,

soud v bydlišti zvoleném k realizaci právního jednání,

soud v místě, kde soudní vykonavatel mluvil osobně se žalovaným, pokud žalovaný, či případně žádný z žalovaných, nemá bydliště v Belgii nebo v zahraničí.

Navíc judikatura připouští, že v případě řízení o předběžném opatření je místní příslušný předseda soudu v místě, kde je rozhodnutí vykonatelné.

Co se týče výživného, článek 626 soudního řádu stanoví, že žaloby týkající se výživného ve spojení s nárokem na sociální výpomoc mohou být předloženy soudu v bydlišti žalobce (tedy rodiče majícího právní nárok na výživné).

Pravidla v článcích 624 a 626 mají nicméně doplňující charakter a účastníci se mohou od nich odchýlit. Účastníci mohou tedy během každého sporu uzavřít dohodu o příslušnosti soudu, na jejímž základě může být eventuální spor předložen pouze některým soudů prvního stupně.

Nicméně existuje několik výjimek z obecné zásady svobodné volby.

Zákonodárce popisuje určitý počet případů, kdy žalobce nemá možnost výběru. Tyto případy jsou zachyceny zejména v článcích 627 až 629 soudního řádu.

Například:

u sporů týkajících se pracovních smluv (čl. 627 bod 9): příslušným soudem je soud v místě, kde se nachází důl, továrna, dílna, sklad, kancelář a obecně místo určené pro provoz podniku, k výkonu povolání nebo k činnosti společnosti, sdružení nebo seskupení,

pokud se jedná o žádost o rozvod či o rozluky, je-li manželství nenapravitelně rozvráceno (čl. 628 bod 1): je příslušným soud v místě posledního bydliště manželů nebo v místě bydliště žalovaného.

Nicméně ani v těchto případech není svobodná volba zcela omezena. Článek 630 soudního řádu totiž stanoví, že po vzniku sporu se mohou účastníci odchýlit od právních opatření na základě dohody. Dohody uzavřené před vznikem sporu jsou absolutně neplatné.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

V některých případech, zejména v těch, které se popisují v článcích 631 až 633 soudního řádu je místně příslušný výlučně jediný soud. Žalobce tedy nemá na výběr a není možná žádná dohoda, která by určila příslušnost ani před vznikem sporu, ani po jeho vzniku. Mezi tyto případy mimo jiné patří:

konkurz (čl. 631 odst. 1 soudního řádu): obchodní soud příslušný k prohlášení konkurzu je soud, v jehož obvodu má podnikatel svou hlavní provozovnu nebo, jedná-li se o právnickou osobu, své sídlo společnosti ke dni ohlášení úpadku nebo podání návrhu na konkurz. sekundární konkurzní řízení: obchodní soud, v jehož obvodu má úpadce zmíněnou provozovnu. Pokud existuje více provozoven, je příslušným soudem první soud, na nějž se obrátí,

soudní reorganizace (čl. 631 odst. 2 soudního řádu): obchodní soud příslušný k prohlášení konkurzu je soud, v jehož obvodu má dlužník svou hlavní provozovnu nebo, jedná-li se o právnickou osobu, své sídlo společnosti ke dni podání návrhu na povolení reorganizace,

spory týkající se uplatnění daňového zákona (článek 632): je příslušným soud, který zasedá v sídle odvolacího soudu, v jehož obvodě se nachází úřad, kde byl proveden výběr daně nebo měl být proveden, nebo pokud spor není spojen s výběrem daně v obvodu, kde sídlí daňové oddělení, které vydalo sporný výrok. Pokud však řízení probíhá v němčině, je jediným příslušným soudem soud prvního stupně v Eupenu,

žaloby týkající se zajišťovacího zabavení a soudního výkonu rozhodnutí (článek 633): příslušným soudem je soud v místě zabavení, nestanoví-li zákon jinak.

V případě zabavení pohledávky je příslušným soud v bydlišti dlužníka, jemuž je zabavena. Pokud je bydliště povinné osoby v zahraničí nebo není známo, je příslušným soud v místě výkonu zabavení (viz rovněž čl. 22 odst. 5 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech).

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Jak už bylo vysvětleno výše, pravidla v článcích 624 a 626 mají doplňující právní charakter a účastníci se mohou od nich odchýlit. Účastníci mohou u každého sporu uzavřít dohodu o příslušnosti soudu, na jejímž základě může být eventuální spor předložen pouze některým soudům prvního stupně.

V případech uvedených v článcích 627 až 629 soudního řádu nemůže být uzavřena žádná dohoda o příslušnosti před vznikem sporu. Podle článku 630 jsou tyto dohody povoleny po vzniku sporu.

V případech popsaných v článcích 631 až 633 soudního řádu není dovoleno uzavřít dohody ohledně soudní příslušnosti.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Odpověď na tuto otázku se nachází v odpovědi na otázky 1 a 2.

Odkazy

Citované články soudního řádu: [Service public fédéral Justice](#)

klikněte na „Législation consolidée“ (konsolidované právní předpisy)

u položky „Nature juridique (právní charakter)“, zvolte „Code judiciaire“ (soudní řád)

do políčka „Mot(s)“ (slovo/slova) zadejte „624“

klikněte na „Recherche“ (vyhledávání)

klikněte na „Liste“ (seznam)

* klikněte na „Justice de A à Z“ (justice od A do Z)

* zvolte: „Cours: Compétence“(Soudy: příslušnost)

Pomoc k nalezení příslušného soudu z hlediska místní příslušnosti: [Service public fédéral Justice](#)

klikněte na „Compétence territorial“ (místní příslušnost)

Poslední aktualizace: 25/09/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.